

TURISTA

022. 1

1973 FEB -

A TM TANÁCSAI • KILÁTÓ • ÓSKORI BÁNYA

BUDAPEST ENCIKLOPÉDIA

Az első olyan jellegű könyv, amely átfogó igénnyel törekszik a főváros bemutatására. A könyv szerencsésen egyesíti a tudományos igényt és a legszélesebb körök érdeklődésével számoló népszerű enciklopédikus formát. A címszavak felölelik a Budapesttel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat és kuriózumokat a kezdetektől napjainkig. Csupán egy érdekesség a természetjárás címszó alatt: „A budai hegyek természeti szépsége és sajátos hangulata mindig vonzotta a pest-budaiakat. Szabad idejében szívesen kereste fel Széchenyi István, Wesselényi Miklós és Kossuth Lajos is a Szemlőhegyet, a Kelenhegyet, vagy éppen Csillebércet. Budapesten 1888-ban alakult meg a Magyar Turista Egyesület, amelynek elnökéül Eötvös Lorándot (1848—1919), a legnagyobb magyar fizikust választották, aki maga is szívesen turistáskodott. 1908-ban alapították a Munkás Turisták Egyesületét, majd két évvel később a Természetbarátok Turista Egyesületét. A munkás sportegyesületek turistái szinte minden hét végén rendeztek túrákat, amelyek alkalmával útjelzéseket festettek, újabb és újabb forrásokat kutattak fel, és menedékházak építésén dolgoztak. Igen látogatottak voltak a Duna partjain létesített sátozó táborok, amelyek egyúttal a munkások politikai találkozóhelyei is voltak.” A könyvet gazdag képanyag teszi még érdekesebbé. A 436, a nagyközönség előtt eddig jórészt ismeretlen metszet, rajz, festmény, fénykép jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a kötet népszerű olvasmány legyen.

János-hegyi Erzsébet-kilátó

A főváros legmagasabb pontján 529 m-rel a tengerszint feletti magasságban 1908-ig csak fából épült egyszerű kilátó állt. Díszesebb, impozánsabb torony építésének gondolata már 1902-ben felmerült.

1907. július 10-én az építkezés ügye a főváros közgyűlése elé került, az előterjesztést elfogadják, majd Schulek Frigyes építésztanárt bízzák meg a torony tervezésével. A munkálatokat 1908 tavaszán kezdik meg és az építkezést 1910 augusztusában fejezik be. Magassága 26 m, alapátmérése 16,5 méter. 1910. szeptember 8-án avatták fel.

Gül Baba türbéje

(II., Mecset u. 14.) Gül Baba, mint beklási dervis élte le életét. Szulejmán szultán kíséretével érkezett Budára s itt halt meg 1541. szeptember 2-án. Gül Baba alakja köré már halálát követően — még a török világ kezdetén — a legenda sűrű szálai fonódtak. A sír fölé emelt türbét a harmadik pasa, Mohamed 1543—48. között építette a Rózsadombon. Faragott kőből épült nyolcszög alapú építmény, amelyet félgömb kupola fed. Eredetileg egy kökeretes ablaka és bejárati ajtónyílása van, mindkettő fölött számárhátíves felül világitóval. Többször megrongálták, lerombolták, a legutóbbi restaurálást 1962-ben Pfannl Egon végezte. A XIX. sz. elejétől kezdve a muzulmánok ismert zarándokhelye. Budapest egyik nevezetessége.

